

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. III. Solvuntur objectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

Atque hoc voluit tantum P. Suarez, cum Bullam Clementis explicavit; neque ob aliam causam Pontifex integram sectionem ex apso tomo delendam præcepit, nisi quia volebat, ut ipso vivente, ejus Bulla declararetur. Duo certe in hoc Authore reprehensione digna sunt, Unum, quod interpretationem illam Suaris, ter vel quater à Summis Pontificibus Clemente VIII. & Paulo V. in Congregatione generali Romanæ Inquisitionis reprobata, adhuc post tot prohibitiones usurpare audeat, & ut veram ac legitimam admittat. Alterum, quod asserat non aliam ob causam Clementem VIII. præcepisse integram sectionem ex tomo Suaris avelli, nisi quia volebat ut ipso vivente ejus Bulla declararetur. Nam quod hæc talis præcepti vera & legitima causa non fuerit, ex eo liquet, quod post Clementis VIII. obitum, Paulus V. illius successor, ter idem jussit, triplici decreto supra adducto. Certè sinceriores & cautiores sunt, Delugo, Averfa, & Martinonus, qui ingenue fatentur, interpretationem illam Suaris, à mente Pontificis prorsus esse alienam, & prædictam propositionem, non divisim tantum, sed conjunctim, & quoad utramque partem, fuisse ab illo damnatam.

60. Denum suaderi potest conclusio hoc discursu: In casu quo fieret confessio. Sacramentalis per litteras Sacerdoti absenti, vel ipse Sacerdos lecta confessione proferret voce sensibili absolutionem, vel scriptam mitteret ad penitentem, vel accederet ad penitentem, ipsumque præsentem absolveret? Primum & secundum dici nequeunt, quia ut in prima & secunda conclusione ostendimus, & tætur Suarez, absolutio data in scriptis, vel absenti impensa, invalida est. Si vero tertium dicatur, quæro, an penitens post adventum Sacerdotis, in ejus præsentia ratificat confessionem factam per litteras, & de peccatis per epistolam declaratam petit absolutionem, vel non, sed tantum Sacerdos in præsentia absolvit eum, virtute scripti ad se missi? Si primum, cessat præiens difficultas, & casus de quo disputamus, sit enim tunc confessio in præsentia Sacerdotis, quia idem est scriptum illud ratificare in præsentia Sacerdotis, & absolutionem ab eo petere, ac ipsi confiteri, certi fiant enim tunc Sacerdos in præsentia penitentis de ejus statu. Secundum vero dici nequit, nam si Sacerdos penitentem absolvit in virtute scripti prius ad se missi, nullam scripti ratificationem à penitente exigendo, perinde est ac si illum absolveret in absentia, & eadem sequuntur inconvenientia, quia per talem præsentiam non magis certificatur Sacerdos de statu penitentis, quando proferat absolutionem, quam per scriptum certificabatur, & potest contingere quod penitens mutaverit voluntatem, & careat dolore de peccatis quem habuit antea, sitque tunc in actuali affectu ad homicidium vel fornicationem, subindeque quod Sacerdos supra materiam indebitam proferat absolutionem.

§. III.

Solvuntur objectiones.

61. Obijciens primò Contra primam conclusionem: Non est de essentia Sacramenti penitentiae, ut Confessio voce fiat, seu per locutionem oris vocalem; unde potest fieri nutibus, vel scripto, cum muti ad Confessionem admittantur, quos tanto bono & tali remedio privari non

Tom. V.

est conveniens: Ergo similiter non est de essentia absolutionis, ut voce humanà proferatur, sed nutibus vel scripto dari potest.

62. Respondeo, concessio Antecedente; negando consequentiam & paritatem. Ratio discriminis est primò, quia in Sacramentis forma debet esse expressior quàm materia, unde cum in Sacramento penitentiae absolutio habeat rationem formæ, & Confessio rationem materiæ, nihil mirum si lex & traditio divina, verba exigat ut sua vis absolutioni constet, Confessionem verò patiatur vagam & indeterminatam esse, & verbo, nutibus, scripto, vel per interpretem fieri. Unde Sacramentum penitentiae medium est inter matrimonium & alia Sacramenta; nam cum præcipuà sui parte, nempe absolutione, ad alia Sacramenta accedat, quæ nulla sunt nisi verbo administrentur, Confessio, quæ est pars altera, habens rationem materiæ, similior est Matrimonio, quod non solum verbis, sed etiam scriptis vel nutibus contrahi & peragi potest.

63. Secunda ratio discriminis est, quia plures causæ moraliter impedire possunt penitentem à Confessione vocali, quàm Sacerdotem à vocali absolutione; constat enim quod omnes muti, barbari, & ignotæ linguæ homines, verbis nequeunt confiteri, nuda ut scripta, vel nutus, aut interpretem adhibeant, necesse est. Sacerdos vero, cum possit verbis effert quæ sentit vel judicat, vix ullæ causæ occurrunt, quæ ipsum à vocali formæ prolatione impedire valeant; ideoque rectè à Christo institutum est, ut absolutio non nisi verbis impendi possit, licet Confessio scriptis, & nutibus, vel per interpretem fieri valeat.

64. Obijciens secundò: Absolutio ab excommunicatione, data in scriptis, valida est; Ergo & absolutio à peccatis.

Sed nego consequentiam & paritatem, non enim eadem est ratio de absolutione ab excommunicatione, ac de absolutione à peccatis; sicut enim absolutio ab excommunicatione non requirit certam formam verborum, ita nec verba propriè dicta, quia non operatur ut instrumentum Christi ad effectum supernaturalem, sed ut instrumentum absolventis, qui in absolvendo ab excommunicatione, ut principalis author, ipse sibi instrumentum determinat. Vide quæ supra art. 2. §. 2. ex opusculo 22. D. Thomæ retulimus.

65. Obijciens tertio contra secundam conclusionem: S. Thomas Cantuariensis absens absolutionem petit à Sede Apostolica, teste Scorio in 4. dist. 17. Et Sanctus Cyprianus libr. 3. Epist. 17. ait quod lapsi per Epistolam reconciliationem ab ipso petierunt: Ergo absolutio absenti data, valida est.

66. Ad exemplum de S. Thoma Cantuariensi respondent aliqui Recentiores, factum illud incertum esse ac dubium, quia Scorius non refert unde historiam illam desumpserit. Verum illi in historia Ecclesiastica parum versati sunt, cum Baronius in Annalibus tomo 12. ad annum 1164. num. 6. illud plenè referat. Unde respondetur quod S. Thomas Cantuariensis, absolutionem Sacramentalem à Sede Apostolica non postulavit, nec eam illi Alexander III. dedit, sed canonicam tantum; propterea quod non satis animosè in Consilio Regis Angliæ jura Ecclesiæ à se defensa fateretur, & se indignum esse Sacerdotio propter hoc ipsum judicaret, ut ex illius ad Pontificem Epistola, & ex Pontificis rescripto manifestum est, sic enim habet: *Sic recolis aliquid*

Kkk ij

com=

commisisse de quo propria te debeat conscientia remordere; quidquid sit, Sacerdoti qui discretus & providus habeatur, tibi consulimus per penitentiam confiteri: Quo facto misericors Dominus, qui multo amplius ad cor respicit, quam ad actus, tibi consueta pietatis sua miseratione dimittet: Et nos de Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus, meritis confidentes, te ab eo quod est commissum absolvimus, & id ipsum fraternitati tuae auctoritate Apostolica relaxamus. En ut cum ad Sacerdotem ire monet, ac ei confiteri, ut nimirum absolutionem Sacramentalem ab eo recipiat, propter quam solam Confessio fieri solet Sacerdoti: Ergo absolutio Pontificis non fuit Sacramentalis, sed canonica tantum, seu a censuris quas incurrisse videbatur, ob jura Ecclesiae non satis animose defensa. Unde subdit Pontifex, quod à Missarum solemnibus vel celebratione abstinere deinceps non debeat, quod potissimum ad censuram quam sanctus ille Episcopus & Martyr formidabat, absolutionem pertinere videtur.

67. Ad locum Cypriani dico, ex illo potius colligi oppositum, sic enim habet: Si qui infirmitatis periculo occupati fuerint, non expectent praesentiam nostram, quin apud Presbyterum quemcumque praesentem, vel si Presbyter repertus non fuerit, & urgere exitus ceperit, apud Diaconum quoque ex omologesi facere delicti sui possit. Ubi manifestè praesentiam requirit, nec agit de absolutione Sacramentali; alioquin non scriberet, eam in defectum Presbyteri, committi posse Diacono.

68. Objicies quartò: Sacramentum penitentiae institutum est per modum judicii, ut docet Tridentinum sess. 14. cap. 5. unde absolutio Sacramentalis est quaedam sententia in foro conscientiae data: Sed in judicio forensi Iudex absolvere potest absentem: Ergo & in Tribunali penitentiae Sacerdos poterit penitentem absentem à peccatis absolvere.

69. Respondeo, quod licet Sacramentum penitentiae sit institutum per modum judicii, non tamen quoad omnia convenit cum judicio forensi, sed in multis differt ab illo. Primò, quia in tribunalis penitentiae, idem est accusator, testis, & reus, quia est judicium voluntariè initum. Secundo, quia ipsi reo credendum est in his quae contra vel pro se profert, quia est in favorem ipsius rei institutum. Tertio, quia in tali judicio sententia pronuntiari debet sub expressis ac formalibus verbis, quia est expressè significativum justificationis impii. Quartò, quia Iudex forensis non absolvit ab intrinseca culpa, quasi statum internum rei vel affectum immutans, sicut Sacerdos absolvit confitentem, ex vi divinae potestatis cujus est administrare. Ex quo fit, quod in judicio forensi Iudex absolvere possit absentem, non verò Sacerdos in tribunalis penitentiae.

70. Dices, contingere potest quod Sacerdos habeat certitudinem moralem de statu & dispositione penitentis absentis, quando nimirum Sacerdos & penitens tam parum ab invicem distant, ut licet unus alterum videre vel audire non possit, propter exiguum tamen spatium loci, quod nuntius impendere debet ut adeat Sacerdotem, moraliter praesumi non potest, penitentem suam voluntatem aut dispositionem in tam brevi tempore mutasse: Ergo tunc poterit Sacerdos penitentem absentem, qui per internum peccata confessus est, Sacramentaliter absolvere.

Respondeo, dato Antecedente, negando Consequentiam, quia ad validitatem sacramenti Penitentiae, non sufficit ut minister certus sit moraliter de dispositione penitentis, sed etiam requiritur, ut sit praesens, ad hoc ut veritatem

A nitentiae, non sufficit ut minister certus sit moraliter de dispositione penitentis, sed etiam requiritur, ut sit praesens, ad hoc ut veritatem

Objicies quintò: Sacramentum Matrimonii inter absentes per procuratorem celebrari potest. Ergo & sacramentum Penitentiae.

Huic argumento dupliciter respondent Thomista: Aliqui negant Antecedens, existimantes matrimonium per procuratorem inter absentes, non esse verum sacramentum, sed tantum civilem contractum; fieri autem sacramentum, quando postea contrahentes praesentes ratificant matrimonium per procuratores contractum. Alii verò, concessio Antecedente, negant consequentiam & paritatem, tum quia, inquit, matrimonium non perficitur certà formi verborum quae requiratur praesentiam contrahentium, bene tamen sacramentum Penitentiae.

B Tum etiam, quia matrimonium importat contractum civilem, qui saepe debet fieri inter abentes, quia bonum Reipublicae quod respicit, id requirit. Quae ratio non currit in sacramento Penitentiae, utpote quod non per se ordinatur ad bonum publicum & temporale, sed ad bonum privatum & spirituale penitentis. Adde hanc inter matrimonium & alia sacramenta esse differentiam, quod ad cetera omnia requiruntur materia & forma physice existentia, dum sacramentum celebratur: ad matrimonium verò sufficit materia & forma moraliter existens, qualis sufficit ad naturam contractus validi. Quemadmodum etiam ad cetera sacramenta requiruntur essentialiter ex parte formae verba propria dicta, & ore prolata; ad matrimonium verò sufficiunt nuntius aut alia signa sufficienter exprimentia consensum internum. Utque solutio probabilis est, quae verò sit probabilior, tractatu de Matrimonio resolvemus.

Objicies sextò contra tertiam conclusionem. Penitens confiteri potest per interpretem: Ergo & per internuntium, aut perepistolam. Unde causà 3. quest. 5. cap. Quidam adulter per penitentiam per scripturam recipienda decernitur.

D Resp. concessio Antecedente, negando consequentiam & paritatem, notabile enim reperitur discrimen inter eum qui confitetur peccata per litteras vel nuntium, & illum qui exponit peccata Sacerdoti per interpretem, ex quo nostra sententia illustrari & confirmari potest. Ille enim qui peccata confitetur per interpretem, signo & nutu actualiter ostendit Sacerdoti quod ipse dicat id quod interpret dicit; at verò quando internuntius refert peccata Sacerdoti, aut litterarum quibus scripta sunt, ab eo absente leguntur; vel penitens si habet merè negativè, vel saltem cum sit abens, signo aut nutu non ostendit se dicere Sacerdoti quod internuntius aut littera dicit: quare licet penitens praesenti Sacerdoti per interpretem confessus; possit validè absolvere non tamen penitentem qui solum per litteras aut internuntium, et absenti manifestavit sua peccata.

E Ad id verò quod additur ex cap. Quidam penitentia adulterae scripto recipienda, dicendum est, vel corruptum esse Gratiani exemplar, & sic corrigendum. Penitentia illi accipienda, id est suscipere innotatam sibi penitentiam debet, ut ab adulterio absolvat, ut appendix ibi notat, & in capitulis Caroli Magni lib. 7. c. 127. exprimitur. Vel de penitentia sacramentali verba illa intelligenda non esse, sed de ea tantum penitentia, quam adultera exhibet marito, ut se fideliorē fore profiteatur.